

СИЛАБУС

1. Загальна інформація про освітній компонент

Повна назва	Клінічна практика
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра фізичної терапії, ерготерапії та спортивної медицини
Розробник(и)	Войтенко Валентина Леонідівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр	10 тижнів протягом 2-го семестру
Обсяг	Обсяг становить 10 кред. ЄКТС, 300 год. Для денної форми навчання 300 год. становить самостійна робота.
Мова підготовки	Українська

2. Місце освітнього компонента в освітній програмі

Статус	Обов'язковий освітній компонент для освітньої програми "Фізична терапія"
Передумови	Успішне опанування такими навчальними дисциплінами на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: "Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності ССС та ДС", "Технічні засоби в фізичній терапії, ерготерапії ", "Основи масажу"; на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Методи обстеження у фізичній терапії», «Фізична терапія в нейрореабілітації», «Фізична терапія при травмі, політравмі», "Фізична терапія при хронічних неспецифічних захворюваннях"
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета освітнього компонента

формування визначених освітньо професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до застосування у професійній діяльності інноваційних засад фізичної терапії та ерготерапії у відновному лікуванні осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

4. Зміст освітнього компонента

Тема 1. Методи дослідження в фізичній терапії Фізичні та інструментальні методи дослідження стану системи дихання. Методи дослідження серцево-судинної системи. Об'єктивне обстеження опорно-рухового апарату фізичним терапевтом. Дослідження рухової функції. Мануальне м'язове тестування (ММТ). Дослідження функціонального стану суглобів. Методика вимірювання амплітуди рухів (гоніометрія). Методи дослідження в нейрореабілітації. Тема 2. Клінічна практика з фізичної терапії при травмах та захворюваннях ОРА Завдання, засоби фізичної терапії, ерготерапії, загальні принципи застосування, протипоказання при відновному лікуванні ушкоджень суглобів, політравми, больового синдрому при захворюваннях суглобів, больовому синдромі у шийному та поперековому відділі хребта, хворих з ампутаціями кінцівок та після ендопротезування суглобів. Тема 3. Клінічна практика з фізичної терапії, ерготерапії при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем Завдання, засоби фізичної терапії, загальні принципи застосування, протипоказання при відновному лікуванні ішемічної хвороби серця, стенокардії та серцевій недостатності, інфаркті міокарда, гіпертонічної хвороби, вроджених вадах серця. Фізичні тренування у рамках програми кардіореабілітації. Завдання, засоби фізичної терапії, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи при відновному лікуванні захворювань легень (бронхіт, пневмонія, емфізема легень, плеврит, бронхіальна астма, пневмосклероз, бронхоектатична хвороба, туберкульоз легень). Тема 4. Клінічна практика з фізичної терапії, ерготерапії в геронтології та геріатрії Завдання, засоби фізичної терапії, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи при відновному лікуванні гіпертонічної хвороби, різних форм ішемічної хвороби серця, обструктивних захворювань легень, судинних захворювань мозку та хвороби Альцгеймера, захворювань опорно-рухового апарату (остеоартроз, остеохондроз та остеопороз), гастроєзофагіальної рефлексної хвороби, хронічних захворювань кишківника, печінки та цукрового діабету, захворюваннях нирок (пієлонефрит, гломерулонефрит, сечокам'яна хвороба), урологічних захворюваннях (аденома, рак передміхурової залози) у осіб похилого віку. Тема 5. Клінічна практика з фізичної терапії, ерготерапії в нейрореабілітації Завдання, засоби фізичної терапії, загальні принципи застосування, протипоказання при відновному лікуванні уражень верхнього мотонейрону, хвороби Паркінсона, розсіяного склерозу, травми спинного мозку, ГПМК, ЧМТ, м'язовій дистрофії, уражень нижнього мотонейрону, периферичних нервів, порушень постурального контролю, когнітивних та сенсорних порушень.

5. Очікувані результати навчання

Після успішного проходження здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Вміти ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.
PH2	Уміти встановлювати цілі втручання, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.
PH3	Працювати у реабілітаційній команді та міжособистісно взаємодіяти з представниками інших професійних груп різного рівня, проводити опитування, знати особливості організації роботи фахівців з фізичної терапії в реабілітаційних відділеннях, центрах, профільних лікувально-профілактичних установах

PH4	Проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях, визначати потреби та очікування щодо рухової активності пацієнта і результатів фізичної терапії.
PH5	Здійснювати викладацьку діяльність (зокрема, як керівник/методист/супервізор клінічних практик).
PH6	Проводити фізичну терапію осіб різних груп, надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

6. Роль освітнього компонента у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 227 Терапія та реабілітація:

PR2	Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.
PR5	Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.
PR7	Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.
PR8	Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.
PR9	Встановлювати цілі втручання.
PR19	Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує освітній компонент:

CH1	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
CH2	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

8. Види навчальної діяльності

HD1	Практична робота на базі практики над виконанням програми клінічної практики.
HD2	Написання звіту з практики, що передбачає виконання програми клінічної практики.
HD3	Представлення результатів клінічної практики (презентація, захист).

9. Методи викладання, навчання

Освітній компонент передбачає навчання через:

MN1	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
-----	-------------------------------------

МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Самостійне навчання

Клінічна практика проводиться із застосуванням сучасних методів навчання на базі практики. Самостійному навчанню сприятиме робота з фахівцями фізичної терапії, що дозволить сформуванню професійні навички та вміння. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, мотивувати людей та рухатися до спільної мети формуються під час кейс-, командно- та практикоорієнтованого навчання.

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Консультації та настанови щодо написання звіту, формування презентації.	Відбувається контроль роботи здобувача, відвідування ним занять та інших видів його роботи зі студентами, вжиття заходів щодо ліквідації недоліків в організації практики.	Протягом усього періоду проходження практики	Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих практичних знань

<p>МФО2 Обговорення та взаємооцінювання виконаних завдань практики.</p>	<p>Партнерська взаємодія, спрямована на залучення всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування виконаних завдань практики шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій, результатів практичної діяльності. Забезпечує можливість аналізу власної практичної діяльності</p>	<p>Відповідно до розкладу</p>	<p>Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня практичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>
<p>МФО3 Опитування та настанови викладача, що керує практикою.</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентам досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.</p>	<p>Протягом усього періоду проходження практики</p>	<p>За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень практичної діяльності здобувачів</p>

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
<p>МСО1 Перевірка щоденника (звіту з практики).</p>	<p>Оцінювання практичної діяльності, змісту виконаної роботи, відпрацьованих навичок у фізіотерапевтичному відділенні, правильність заповнення щоденника, досягнення та вміння студента.</p>	<p>Відповідно до розкладу</p>	<p>Здобувач може отримати 120 балів</p>
<p>МСО2 Презентація та захист результатів практики.</p>	<p>Оцінювання керівником виконання всіх складових клінічної практики. Береться до уваги також комунікація, адаптація до колективу, можливість працювання в колективі, в групі студентів, з пацієнтами у відділеннях.</p>	<p>Відповідно до розкладу</p>	<p>Здобувач може отримати 80 балів за презентацію та захист результатів практики</p>

Здобувач вищої освіти має можливість отримати максимальні бали відповідно до видів завдань за таким переліком:

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
2 семестр		200 балів		
МСО1. Перевірка щоденника (звіту з практики).		120		
		120	72	Ні
МСО2. Презентація та захист результатів практики.		80		
		80	48	Ні

Здобувач не допускається до захисту практики, якщо не представив звіту з практики, або не виконав в обсязі 50 % практичного індивідуального завдання. Після проходження практики студенти отримують відповідний рівень досягнутих результатів клінічного навчання: Перший рівень 1. Студент, який потребує 100% - 75% супервізії під час роботи з пацієнтами/клієнтами, навіть із пацієнтами/клієнтами з простими порушеннями стану здоров'я. Потребує частого зворотного зв'язку для досягнення відповідних цілей та дотримання протоколів. 2. На низькому рівні застосовує відповідні знання та навички під час роботи з пацієнтами/клієнтами з незначними порушеннями функціонування. Другий рівень 1. Студент, який потребує 75%-50% супервізії під час роботи з пацієнтами/клієнтами з простими порушеннями стану здоров'я та 100% часу з пацієнтами/клієнтами із складними порушеннями стану здоров'я. Приймає самостійно прості рішення щодо плану реабілітації, демонструє послідовність у розвитку професійних компетентностей з простими завданнями (наприклад, опрацювання медичної документації, проведення тестуванням сили м'язів та амплітуди рухів, а також виконувати просте втручання), але не може самостійно оцінити результати обстеження, втручання та застосувати навички клінічного мислення. 2. На середньому рівні застосовує відповідні знання та навички під час роботи з пацієнтами/клієнтами з помірними порушеннями функціонування.

11. Ресурсне забезпечення

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)
ЗН4	Прилади (матеріально-технічне забезпечення бази практики)

Засоби навчання забезпечуються базами практики.

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Ситник, О. А. Опитування пацієнта в діяльності фізичного терапевта [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. / О. А. Ситник. — Суми : СумДУ, 2023. — 72 с.
2	Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.

3	Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.
4	Швед М.І. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації / Швед М. І. - Укрмедкнига, 2021. - 828 с.
5	Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: нейрореабілітація [Текст] : нац. підручник. Т. 2 / В. М. Сокрут, О. В. Синяченко, О. П. Сокрут та ін. ; за заг. ред. В. М. Сокрута. — Львів : Марченко Т. В., 2023. — 340 с.
Допоміжна література	
1	Основні клінічні синдроми в пульмонології : навчальний посібник для лікарів-інтернів за спец. «Загальна практика-сімейна медицина», «Внутрішні хвороби» / В. І. Кривенко, І. В. Непрядкіна, О. П. Федорова [та ін.]. - Запоріжжя: [ЗДМУ], 2018. - 132 с.
2	Швед М.І. Сучасні технології та методи кардіореабілітації / Швед М.І., Левицька Л.В. - Медкнига, 2016. - 144 с.
3	Eleanor Main & Linda Denehy. Cardiorespiratory Physiotherapy: Adults and Paediatrics, 5th Edition. Elsevier, 2016. 790 p.
4	Ellen Hillegass. Essentials of Cardiopulmonary Physical Therapy, 4th Edition. Elsevier, 2017. 725 p.
4	https://health-ua.com/article/41706-rekomendatc-shodo-nejroreabltatc-patcntvpsly-a-nsultu
5	Неврологія [Текст] / І. А. Григорова, Л. І. Соколова, Р. Д. Герасимчук та ін. ; за ред.: І.А. Григорової, Л.І. Соколової. — К. : Медицина, 2014. — 640 с. + Гриф МОН; Гриф МОЗ.
6	Physical therapy for patients after stroke [Текст] = Фізична терапія пацієнтів після інсульту / А. V. Homola, Ye. V. Prokorynych, Y. V. Antonova-Rafi // Art of Medicine. — 2021. — № 1. — С. 18-26.
7	The program of physical therapy for atherosclerotic cardiovascular disease at recovery stage [Електронний ресурс] / А. Rudik ; research advisor О. Sytnyk // Biomedical Perspectives. — Sumy : Sumy State University, 2019. — P. 156.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	https://www.bsmu.edu.ua/blog/osoblivosti-koronavirusnoї-pnevmonії/
2	https://www.youtube.com/watch?v=nwxy9FLBMjk
3	Козьолкін О. А. Нейрореабілітація : навч.-метод. посіб. для сам. роботи та для підготовки до практ. занять студ.-бакалаврів IV курсу III мед. ф-ту, що навчаються за спец. 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / О. А. Козьолкін, М. В. Сікорська, І. В. Візір. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. – 215 с. http://dspace.zsmu.edu.ua/handle/123456789/11829
4	https://health-ua.com/article/41706-rekomendatc-shodo-nejroreabltatc-patcntvpsly-a-nsultu
5	Фізична терапія, як складова фізичної реабілітації в геронтології та геріатрії Ступницька, С. А. http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/41619

12. Бази практики

Базами практика можуть бути: 1. КНП СОР «Сумська обласна клінічна лікарня». 2. КНП СОР «Обласна дитяча клінічна лікарня». 3. КНП «Центральна міська клінічна лікарня» СМР. 4. «Сумська центральна районна клінічна лікарня Святого Пантелеймона» СМР. 5. КНП СОР «Сумський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни». 6. Комунальна установа «Центр учасників бойових дій» СМР. 7. ТОВ «Реабілітаційний центр «ВІДНОВА»». 8. ТОВ «ЮНІКАМ-МЕД». 9. КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» СМР. 10. ТОВ «Український Північно-Східний інститут прикладної та клінічної медицини» 11. КНП СОР «Сумський Обласний Клінічний Лікарсько-Фізкультурний Диспансер» 12. ТОВ "НЕЙРОМЕД-С", інші реабілітаційні заклади, відділення, підрозділи у галузях охорони здоров'я, соціального захисту, тощо, які забезпечують усі аспекти менеджменту пацієнта/клієнта з порушеннями функцій та обмеженням життєдіяльності, що забезпечать отримання фахових компетентностей та практичних навичок.

13. Політики

13.1 Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені програмою практики, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування.

Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час виконання практики неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету. У разі, якщо керівником практики виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час виконання практики, керівник практики має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового контролю.

13.2 Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

13.3 Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

13.4 Політика щодо відвідування

Відвідування бази практики є обов'язковим. Графік перебування здобувача на базі практики визначає керівник практики від підприємства (організації, установи).

13.5 Політика щодо дедлайнів та перескладання

До початку практики здобувач отримує від керівника практики програму проходження практики та методичні рекомендації щодо оформлення звіту.

13.6 Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання.

Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня.

За розпорядженням директора/декана створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.